

LITIJSKI predilec

GLASILO PREDILNICE LITJA

Leto XIV.

Litija, december 1973

Številka 12

Obogateni v novo leto

Nov proizvodni obrat, ki smo ga težko pričakovali v podjetju in še bolj kupci naše preje, je stekel. Zaenkrat samo previjalni avtomati, kmalu po novem letu tudi sukalni stroji.

Previjalni in sukalni stroji, ki smo jih imeli doslej v šestih oddelkih, so otežkočali normalno produktivno delo, normalno organizacijo dela. Prav tako tudi količinsko niso zadovoljevali povpraševanja.

Vložena sredstva v to investicijo so bila preko 45 milijonov dinarjev, od tega 6 milijonov bančnega kredita, 9 milijonov inozemskega kredita firme Savio in 30 milijonov lastnih sredstev.

Novi stroji nam omogočajo, da bomo lahko tudi pričeli s proizvodnjo učinkovitih sukancev, ki so jih doslej v večini uvažali iz dežel Zahodne Evrope. Skoraj vso proizvodnjo enojne preje, tako bombažne kot sintetične, bomo lahko previli ali posukali. Prostorsko pa nam ostajajo še možnosti povečati strojne kapacitete in dopolnjevati predvideno povečano proizvodnjo enojne preje.

Z novimi stroji bomo previli in elektronsko očistili 4.860 ton preje letno, sedaj smo jo previjali le 2.190 ton. Povečanje je torej za 122 %, povečala se bo prav

tako proizvodnja sukane preje od 2.456 ton na 3.860 ton ali za 57 %. Ker bomo to proizvodnjo dosegli ob nespremenjenem številu zaposlenih, se bo močno dvignila tudi produktivnost tega oddelka. Povečana dodelava osnovnega proizvoda bo vplivala na celotni dohodek, ki se bo ob sedanjih cenah povečal za 15 milijonov letno v tem obratu, le da zaradi velike vrednosti delovnih priprav velik delež odpade na amortizacijo.

Naše bodoče želje so usmerjene k povečanju in modernizaciji predilnih kapacitet, da bi lahko zadostili potrebam tekstilne panoge v državi. Ne bi bilo odveč ob tem ponoviti besed govornika, izrečenih ob otvoritvi novega obrata:

»Naše ambicije in naši načrti še niso končani. Še bi radi kaj ustvarili in to tudi moramo. Ne zaradi rezultatov samih, ne zaradi ambicij posameznih ljudi, temveč zato, da bi svojemu življenju dali smisel, zato, ker je to zakon življenja, in zakon razvoja, zato, ker v tem vidimo potrditev in našo vključitev v nova ustavna razmerja, v katera vstopamo, in ker si hočemo zagotoviti že danes gospodarsko, politično, družbeno in kulturno stabilnost, h kateri tako intenzivno teži naša celotna jugoslovanska socialistična skupnost.«

Novo izvoljeni samoupravni organi bodo morali jasno začrtane cilje usmerjati po poti, ki bo za kolektiv najboljša. Kajti le tesno sodelovanje samoupravnih organov in strokovnega vodstva podjetja lahko vodi k uspešnemu poslovanju in napredku podjetja.

Litijski predilec izhaja enkrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Branko Bizjak (glavni urednik), Albin Ankon, Martina Kralj, Marjan Sonc, Tone Štrus. List dobijo člani kolektiva in upoko- jenci brezplačno. Tisk in klišeeji: Gorenjski tisk, Kranj

Za občinski praznik— delovni uspehi

Brez dvoma je praznovanje občinskega praznika namenjeno v prvj vrsti obujanju spominov na težke dogodke narodno osvobodilnega boja. Ti dogodki morajo ostati v spominu, napraviti vtis na mlade rodove. Kajti to je naša zgodovina, tod izvirajo temelji današnje socialistične družbe. Temu spominu se vsako leto posebej poklonimo.

In kakšen pomen ima praznovanje občinskega praznika v nadaljnem pomenu? Najprej pregledu pomembnejših dogajanj vsakega leta v družbenem in predvsem v občinskem pogledu. Delovni uspehi pa so tisto, kar daje prazniku pomemben poudarek. In letošnjemu še prav posebno. To leto bodo zaradi pridobljenih objektov pomnile generacije. Tuda naša nova hala je bila med prvimi otvorjena v tem smislu. Naj naštejemo še druge. Most in nadvoz sta gotovo največji pridobitvi za mesto. Čeprav še ne čisto gotova, v izgotovitev sedaj verjamemo. Drugi objekti, kot novi proizvodni prostori Pletilje in Stanovanjsko komunalnega podjetja na Ljubljanski cesti, Lesne industrije v Zagorici, Restavracije Pošta, so po vloženi sredstvih sicer manjši, vendar za vsak kolektiv posebej in tudi za občino velika pridobitev.

Ravno v tem času se menja vodstvo Občinske skupščine in Občinskega komiteja Zveze komunistov. Prav je, da ob tej priložnosti poudarimo, da je bila njuna vloga v občini občutna, da smo le z vsklajevanjem in povezovanjem v skupnih akcijah lahko dosegli uspešno samoupravno snovanje in organiziranje.

Sukalnica v novih prostorih

Trenutno najbolj aktualna tema v našem podjetju je nov obrat sukalnice. Že več vprašanj je bilo postavljenih v zvezi s tem in to od strani delovnih ljudi sukalnice, zato pišem danes o tem nekoliko več.

Uradna otvoritev še ne pomeni, da bo sukalnica pričela obratovati z vsem kapacitetami. Predno bodo prestavljeni vsi stroji iz starih prostorov sukalnice v nove, bo trajalo še približno pol leta. Poleg tega nitij nimamo na razpolago dovolj električne energije za vse že montirane stroje, ampak jo je komaj dovolj za previjalne avtomate in klimo. V drugi polovici januarja 1974. leta bo usposobljen nov transformator in takrat bodo pričeli obratovati že vsi montirani stroji.

Predvideno je, da se bo preja dvojjila na tri načine, in sicer:

— preja z Wc se bo najprej previla na križne navitke in potem iz njih dvojjila

— star način dvojenja iz Wc

— preja iz Wc se bo previla na križne navitke in te bodo namestili direktno na sukalne stroje, samo stojala za navitke na sukalnih strojih bo potrebno prirediti v te namene.

Pretežni del enojne preje iz Wc bomo previjali na previjalnih avtomatih na križne navitke in te potem prodajali, enojno prejo na Wc bomo prodajali samo toliko, kot jo bodo zahtevali naši kupci. Na starih klasičnih previjalnih strojih pa bomo poleg enojne preje previjali tudi vso prejo, ki bo sukana na klasičnih sukalnih strojih.

do prilagojene posameznim Nm, kvaliteti itd. in se bodo gibale v mejah od 600 do 1000 m/min. Formati previte preje bodo različni, saj imamo možnost delati 8 različnih. Za enkrat prideta v poštev 2 formata in sicer: 210 mm in 170 mm, to je tudi trenutna zahteva naših kupcev.

Prav tako bodo spremembe glede organizacije, ta bo predvidoma naslednja:

- obratovodja sukalnice
- mojster na izmenj
- vzdrževalci strojev
- transporterji
- (eventuelno brigadirke).

Plan delovne sile za novo sukalnico še ni dokončen, vendar v številu zaposlenih ne bo bistvenih sprememb. Prav tako ne bo sprememb glede administracije v zvezi z delovnimi normami, razen, da se bo obračunavalo na vsaki izmeni.

Delovni pogoji v starih prostorih sukalnice so bili nevdružni, v primerjavi z novimi v sodobno zgrajenih dvorani. Prostorji bodo pravilno temperirani, v zraku bo pred-

Direktor Tovarne dekorativnih tkanin tov. Rode Bernard je stavljal v pogon nove previjalne avtomate.

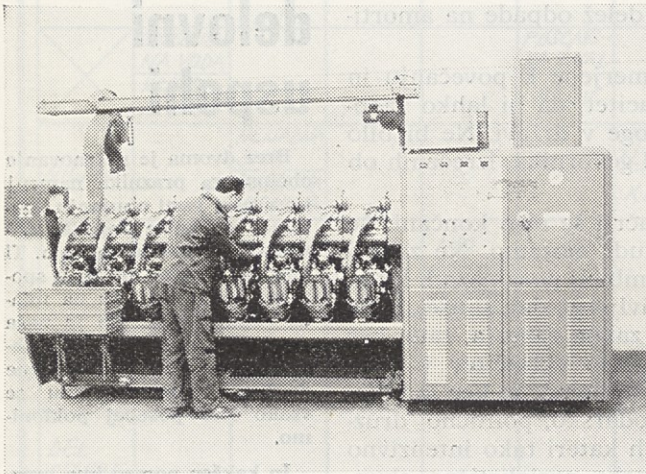
pisana vlaga, zadostna svetloba, lep lakiran parket, skratka zagotovljeni bodo vsi pogoji za dobro počutje na delovnem mestu. Naj omenim, da so sodobno urejene tudi garderobe, garderobne omarice in sanitarije. Garderobne omarice so grajene za dvoizmensko delo, vendar se bodo zaenkrat uporabljale na vseh treh izmenah.

Tudi stari prostori sukalnice ne bodo ostali prazni. Predvideno je, da se prestavita stroja za efektne sukance

iz sukalnice II v sukalnico I. V sukalnici II bo za enkrat manipulacijski prostor. Po preselitvi sukalnice III, t.j. sukalno previjalnih strojev, pa bomo tam montirali 12 prstančevih strojev.

Pripominjamo, da bodo možna odstopanja od predvidenega, ker nam bo praksa, ko bo oddelek dokončno stekel, pokazala potrebne spremembe, tako v organizacijskem kakor tehnološkem pogledu.

S. P.

Na avtomatu z 8 vretenj je nameščen klasimat, ki bo služil za preizkušanje preje.

1. Kupljeni novi stroji:

— Dvojjilni stroj Savio 1 kom (za dvojenje iz križnih navitkov)

— Previjalni avtomati Savio 12 kom po 48 vreten, 2 kom po 32 vreten, 1 kom po 8 vreten, na tem stroju je nameščen klasimat in bo služil za preizkušanje preje. Na osnovi ugotovljenih napak v preji se bo uravnaval elektronski čistilec preje na previjalnih avtomatih na željeno intenziteto čiščenja oz. na izločanje željenih napak.

— Klasični sukalni stroji Allma 8 kom.

— Sukalno previjalni stroji (DD) Allma 4 kom.

— Sukalni stroji Allmat 3 kom.

2. Stari prestavljeni stroji:

— Dvojjilni stroji Savio 4 kom (št. 2, 4, 5, 6).

— Previjalni stroji Savio 4 kom (št. 1, 2, 3, 4, vretena bodo iz SK predelana na OK).

— Previjalni stroj Mettler 1 kom (za previjanje DC).

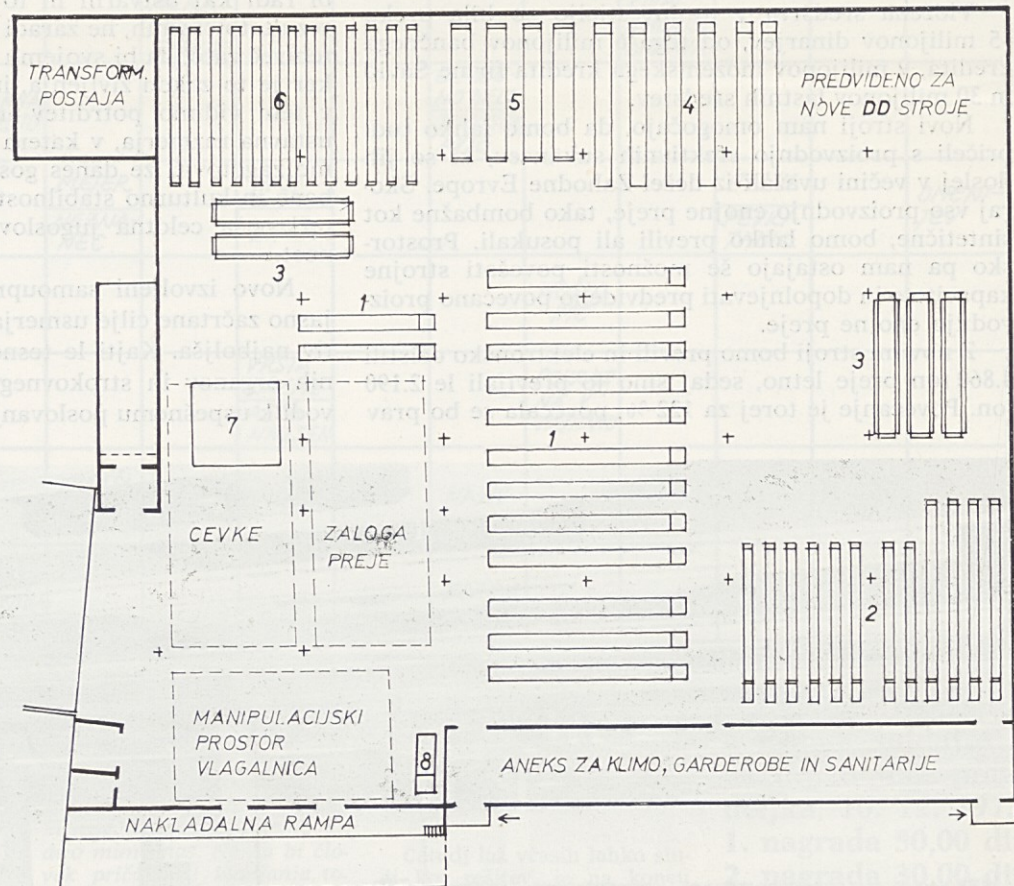
— Klasični sukalni stroji Allma 2 kom (št. 10, 11), Savio 3 kom (št. 12, 13, 14).

— Sukalno previjalni stroji (DD) Hamel 3 kom (št. 15, 16, 17), Allma 5 kom (št. 18, 19, 20, 21, 22).

— Sukalni stroji Allmat 3 kom (št. 23, 24, 25).

Ker bo sukalnica sedaj v enem oddelku se bo spremenila tudi organizacija dela. Npr. pri klasičnih sukalnih strojih se bo obseg posluževanja razširil, snemalna kolona pa bo odslej opravljala nekatera dela, ki jih sedaj opravljajo sukalke.

Na dvojjilnih strojih, kjer se bo dvojjilo iz križnih navitkov, bo lahko posluževala cel stroj ena sama dvojjilka. Prav tako bo posluževala ena previjalka cel avtomatski previjalni stroj. Z razliko od sedanjega načina bo previjalka navitke samo snemala in odlagala na zato pripravljeno polico, s police pa jih bo pobirala druga delavka. Prav tako odpade tudi donos Wc iz zaboja do stroja. Wc bodo prihajali iz predilnice v pločevinastih zabojih. Kupili bomo poseben stroj, ki bo iz teh zabojev stresal Wc v manjše zabojčke, katere uporabljajo previjalke in jih napolnjene namestijo v zato pripravljene vozičke. Vozički z zabojčki bodo dostavljeni čim bližje previjalki. Tako bo odpadla pot porabljenega za dostavo Wc na delovno mesto. Hitrosti na avtomatskih previjalnih strojih bodo višje kot so bile sedaj na starih klasičnih strojih. Seveda bo-

LEGENDA:

- 1 PREVIJALNI AVTOMATI
- 2 SUKALNO PREVIJALNI STROJI
- 3 DVOJJILNI STROJI
- 4 ALLMATI
- 5 KLASIČNI PREVIJALNI STROJI
- 6 KLASIČNI SUKALNI STROJI
- 7 STROJ ZA ČISCENJE IN SORT. CEVK
- 8 PREIZKUSNI KLASIMAT

**TLORIS NOVE
SUKALNICE**

M 1:500

Skrb za delovnega človeka

Sem in tja slišimo v kolektivni negotovanje na račun gradenj proizvodnih objektov in znatnega vlaganja v strojno opremo. O tem, da za te namene vlagamo v glavno lastna sredstva, dopolnjena s krediti, smo že pisali. Da pa pri tem ni pozabljena skrb za človeka, pričajo naslednje številke.

Anuitete za stanovanjska posojila znašajo v letošnjem letu 62 milij. s. din, s katerimi odplačujemo še stanovanja v stolpnici na Rozmanovem trgu in Graški Dobravi in posojila za individualno gradnjo — vse to bomo odplačevali še vrsto let. Z nakupom (stanovanj, oziroma kompletnega stanovanjskega stolpca, vseljivega v juliju 1973, pa prevzemamo dodatnih 555 milij. s. din obveznosti.

Litijska predelnica nadaljuje tradicijo prvih lastnikov tovarne, ki so že gradili stanovanja za svoje delavce, le da je takrat dobiček ostajal v privatnih rokah in celo odtekal iz države. Sedaj pa gradimo sodobne tovarniške objekte in tudi stanovanja. Tovarna ima sedaj približno 450 stanovanjskih objektov, od trosobnih stanovanj, do garsonjer in sobic. In zopet se bodo v prihodnjem letu vselili novi srečneži.

V primerjavi s krediti, ki jih dajemo za zasebno gradnjo, so blokovna stanovanja prava dragocenost. Posojila lahko dobi posameznik le do 8 milijonov starih din, trosobno stanovanje pa stane letos že 25 milij. s. din, dvosobno 20. milj., enosobno 15 milij., celo garsonjera 9 milij. s. din. Tako draga so torej stanovanja, za katera ustvarjamo sredstva s skupnim delom in jih dodeljujemo članom kolektiva. Zato naj bodo namenjena res tistim, ki živijo v težkih stanovanjskih razmerah, ki so oddaljeni od tovarne in podobno. Predvsem naj se pri delitvi rešujejo res pereči problemi in izkoristijo vse možnosti, da bi rešili čimveč prošnji.

Obveznost za odplačila stanovanj predstavljajo že sedaj veliko postavko v naših obveznostih in vprašanje je, kdaj bomo lahko spet kupovali stolpnico. Na novo pa že trka na vrata problem stanovanj za mlade samske delavce, ki jih je v podjetju veliko.

Komisiji želimo uspešno delo, istočasno pa držimo pesti za uspešno poslovanje, kajti v suhih letih bi nas obstoječi stanovanjski krediti že kar skrbeli.

Način financiranja:

Kako do stanovanj?

Kazalo je že, da bo zaradi novega načina financiranja stanovanjske izgradnje prišlo v okviru podjetja do zastoja na tem področju. Z novimi predpisi je bilo določeno, da moramo del stanovanjskega prispevka odvajati v občinski solidarnostni sklad (sredstva se bodo porabila deloma za subvencioniranje stanarin delavcem z nizkimi prejemki, preostanek pa za nakup stanovanj občanom z nizkim standardom). Prav tako odvajamo del stanovanjskega prispevka v sklad za pospešitev stanovanjske izgradnje. Tako je kolektivu ostalo precej manj sredstev. Problem smo rešili z določitvijo višje stopnje stanovanjskega prispevka od 6 na 9% v celoti ostane podjetje novinarskega prispevka od 6 do 9% za letošnje leto. Razlika med 6 in 9% v celoti ostane podjetju.

Tako smo se lahko pogovarjali o nakupu novih stanovanjskih enot, ki jo je delavski svet dokončno potrdil.

Namen tega članka je seznaniti zaposlene kako poteka financiranje takšnih nakupov, ki je dokaj zapleteno.

Prvi vir sredstev je stanovanjski prispevek. Že prej je bilo omenjeno, da smo določili letos 9% stopnjo, osnovo za obracun pa tvorijo naši bruto osebni dohodki. Računamo, da bomo letos izplačali okoli 39.722.000 din osebnih dohodkov, iz česar sledi, da bomo skupaj zbrali stanovanjskega prispevka $39.722.000 \times 9\% = 3.574.000$ din, ta znesek pa se bo delil takole:

- 706.000 din v občinski solidarnostni sklad,
- 706.000 din v sklad za pospeševanje stanovanjske izgradnje
- 2.162.000 din ostane na razpolago podjetju.

Večina podjetij je ostala pri 6% stopnji. Če naš delavski svet ne bi sprejel višje stopnje, bi ostalo podjetju le 941.000 dinarev, kar pa je v primerjavi s 5.555.000 din kolikor stane danes stanovanjski blok, zelo malo.

Podatki kažejo, da tudi s povišano stopnjo stanovanjskega prispevka ne zberemo dovolj sredstev za nakup stanovanjskega bloka. Zato smo z banko sklenili pogodbo že v začetku leta, da bomo naša sredstva stanovanjskega prispevka vezali pri banki za dobo 20 let po 2% obrestni meri. Denar pošilja-

mo banki ob vsakem izplačilu osebnih dohodkov. Ko odvedemo banki 12 obrokov, nam banka po preteku treh mesecev od zadnjega obroka, odobrj posojilo v višini 175% vezanih sredstev. Na osnovi opisane vezave sredstev bomo lahko najeli pri Ljubljanski banki kredit v višini $2.162.000 \text{ din} \times 175\% = 3.785.000$ din.

Banka nam daje kredit za takšno dobo, za kolikor časa smo vezali naša sredstva.

Ta sredstva pa še vedno ne zadoščajo za nameravane nakupe stanovanjskih enot, zato se bomo morali poslužiti še sredstev, ki jih bomo po zaključnem računu razporedili v Sklad skupne porabe. To bomo lahko napravili šele takrat, ko bomo z bilanco ugotovili, koliko dobička (ostanka dohodka) smo ustvarili v letošnjem letu. Na osnovi planiranih potreb se nato doseženi dobiček razdeli. Za stanovanjsko izgradnjo smo po zaključnem računu leta 1972 predvideli 800.000 dinarjev. Da smo ta sredstva oplenitili, smo jih prav tako vezali pri Ljubljanski banki. S to vezavo smo si zopet pridobili pravico do kredita v višini $800.000 \text{ din} \times 175\% = 1.400.000$ din.

Sredstva so na razpolago šele po določenem času od datuma vezave. Iz vsega tega je razvidno, kako pomembno je programirano delo na področju stanovanjske politike.

Naš program za prihodnje obdobje predvideva:

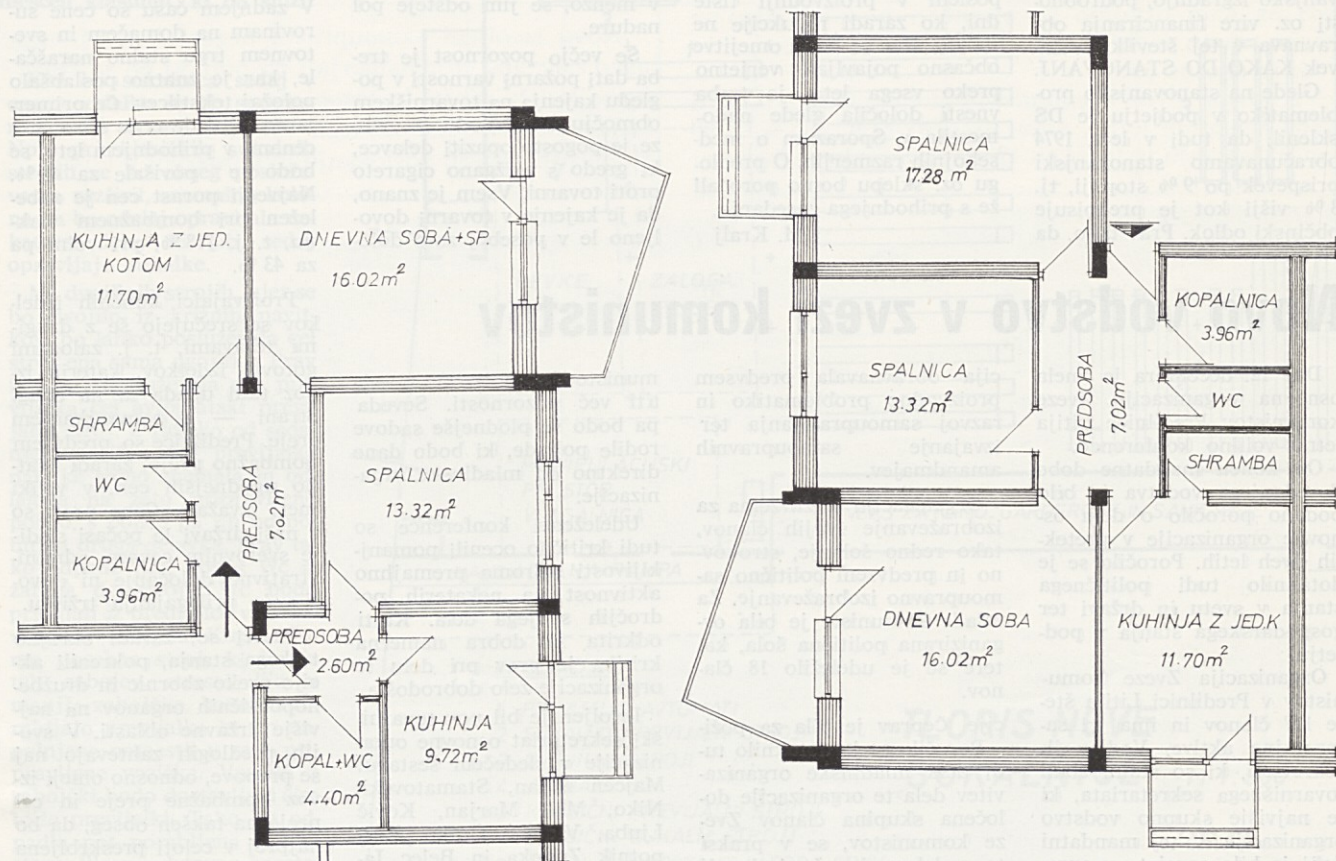
— nakup treh trosobnih in dveh dvosobnih stanovanj v stolpici S-2 na Rozm. trgu	876.000 din
— nakup celotnega stolpca S-3 na Razmanovem trgu v Litiji	5.555.000 din
— za kreditiranje zasebne gradnje je predvideno	600.000 din
Skupaj	7.500.000 din

Poleg tega pa moramo poravnati še preostanek dolga v znesku 745.000 din za stolpic na Graški Dobravi. Uresničitev našega programa torej terjaja precejšnja sredstva. To pa še ni vse. Ker najemamo za nakup stanovanj dolgoročne kredite, je treba te vsako leto odplačevati in z novimi nakupi tudi anuitete naraščajo.

A. K.

Pred delitvijo:

Stanovanja v stolpnici S-3

Tloris dveh različnih velikih enosobnih stanovanj v stolpnici S-3.

Tloris trosobnega stanovanja v bloku S-3 na Rozmanovem trgu. Dvosobno stanovanje je enako, le da odpade spalnica velikosti 17,28 m².

Proizvodnja je zahtevno delo, ki ga je težko usklajevati

Na osnovi vprašanj, ki smo jih prejšnji mesec zastavili glavnemu direktorju, smo dobili pobudo, naj bi na nekatera vprašanja odgovarjal tudi direktor proizvodnega sektorja. Pripravili smo jih na osnovi svoje presoje; če kdo želi še kakšna pojasnila s tega ali drugega področja, bomo odgovore nanje posredovali v eni prihodnjih števil. Kajti v imenu uredniškega odbora se moramo pohvaliti, da nam za posredovanje informacij kolektivu doslej še nobena vrata niso ostala zaprta. Nasprotno, povsod se kaže želja po čim tesnejšem sodelovanju s člani kolektiva.

Proizvodnja na novih previjalnih avtomatih je stekla. Ali je doseganje predvidene proizvodnje na teh strojih pogojeno z dobro kvaliteto enojne preje?

Tudi proizvodnja in produktivnost dela na previjalnih avtomatih sta odvisni od kvalitete preje. Na novih avtomatih previjamo z znatno večjimi hitrostmi z uporabo elektronskih čistilcev. Pri tem pridejo neenakomerna trdnost, odebelitve in tanka mesta v preji, ter vse napake v podvijanju, navijanju in oblikovanju kopsa še bolj do izraza kot na klasičnih previjalnih strojih. Da bi zagotovili visoko produktivnost novih avtomatov bomo morali v prihodnje na vseh fazah predelave — posebno pa še pri pristančnih strojih, odpraviti vseh nešteti napak posvetiti mnogo več pozornosti in dela.

Tovariš Peterca, vi po strokovnih revijah in v razgovoru s strokovnjaki spremljate razvoj predilstva v svetu. Litij-ska predilnica se z 54.000 vretenj smatra za srednje veliko predilnico. Kaj nam po vašem mnenju manjka, da bi se lahko uvrščali med svetovno elitno?

Nova predilnica, od zgradbe do strojev. Nadstropna zgradba, v kateri je sedaj predilnica, sploh ni funkcionalna, ni mogoče napraviti pravega razporeda strojev, transporta itd., čeprav organizacijsko zahteva veliko prizadevanj. Od naših strojev je sodobna samo priprava, t. j. čistilnica in predpredilnica. Pristančni stroji so pretežno izpred druge svetovne vojne, ena četrtina pa celo izpred prve svetovne vojne. Oboji so sicer rekonstruirani, le da je tudi ta rekonstrukcija že zastarela (majhni formati, zastarela raztezala in podobno).

Sodobni pristančni stroji, kakršne imajo zahodnoevropske predilnice imajo prigravljene avtomate za snemanje, avtomate za natik praznih cevki in snem polnih navitkov, zavore za ustavljanje itd.

V katero smer gre v svetu razvoj tehnologije predenja?

Pri predilnih strojih se uveljavlja predvsem tako imenovani »open end« t. j. turbinski postopek, slovenskega imena še nima. Ti stroji direktno iz raztezalkinega pramena spredejo in navijejo prejo na

križni navitek. Lahko gre ta preja tudi na sukalne stroje, brez vmesnega dvojenja. Preja izdelana po »open end« postopku, tako mu pravijo po vsem svetu, ima nekoliko nižjo trdnost, toda večjo enakomernost, zato je uporabna predvsem za nizke in srednje številke preje. Je pa ta postopek zelo ekonomičen, ker je potrebno manj posluževalcev. Prav zaradi tega ga forsirajo predvsem tiste dežele, ki imajo težave z delovno silo. Čez približno pet let bo potrebno v naši tovarni zamenjati skoraj polovico pristančnih strojev. Takrat bomo morali že razmišljati o tem koliko od teh bo teklo po novem postopku.

Fluktuacija delovne sile je v zadnjem času tudi v našem podjetju kar živahna. Tega, da ne skrbimo za človeka ravno ne bi mogli reči, zakaj potem odhajajo?

Danes ljudje, čeprav za malo manjši zaslužek, raje malo manj delajo. Vlečejo jih tudi proste sobote, posebno mlade, ki jih tudi vožnja ne ovira. Pri nas je intenzivnost dela kar precejšnja, zato odhajajo v glavnem tisti, ki delajo po normi. Iz pomožnih dejavnosti, kjer delo ni merjeno, pa je odpovedi le malo. Sicer pa tekstilna industrija na splošno ne slovi po visokih plačah, posebno še, če bi bile te brez nadur in nočnega dodatka. To so verjetno glavni vzroki, drugih ne vem.

Ali soglašate z ugotovitvijo, da bi moralo več ljudi v proizvodnji pridobiti kvalifikacijo? Kje bi bilo treba po vašem mnenju začeti?

Ne formalne kvalifikacije, temveč pridobiti več znanja s posebnim usmerjenim šolanjem, tečajem, instrukcijami in podobno. Pri tem ne izvezem nobenega delovnega mesta v proizvodnji, povsod je potrebno še dodatno znanje in nenehno izpopolnjevanje. Posebno nove ljudi je treba temeljito priučiti in nato sistematično spremljati njihov razvoj. Nujno pa bi morali srednji vodstveni kader v proizvodnji strokovno usposobiti za njihovo delo.

Se vedno obstaja problem nočnega dela žensk. O tem, da ga zaradi ekonomskih vzrokov ne moremo ukiniti, smo že pisali. Kaj pa v naši moči lahko naredimo za bolj-

še počutje žena, ki delajo v nočni izmeni?

Na žalost ne veliko. Takojšnja ukinitve nočnega dela bi pomenila poslovanje z izgubo. Sicer pa smo v proizvodnji temu problemu najbližji in če kdo želi ukinitve, jo mi gotovo. S tem bi se zmanjšalo število izostankov in verjetno tudi izboljšalo zdravstveno stanje delavk, porastla bi tudi produktivnost. Vendar z lastnimi sredstvi, brez pomoči družbe, tega ne moremo reševati. Naš trenutni predlog je le, da bi se še nadalje povečal dodatek za nočno delo, če se lahko to smatra za ugodnost. Verjetno pa bo tudi čas prinesel svoje. Če bo primanjkovalo delovne sile, bo ne glede na izgubo treba preiti na dve izmeni. Draga strojna oprema za tekstilno industrijo pa je racionalno izkoriščena šele s štiriizmenjskim delom. Nadomestitev z moško delovno silo je v našem primeru skoraj neuresničljiva.

Delavke iz proizvodnje večkrat pravijo, da so mojstri, pa tudi nadmojstri premalo v obratu in preveč v pisarnah. Kako vi gledate na to ugotovitev, ali je povezava na relaciji obratovodstvo — mojster — posluževalka strojev dovolj dobra?

Verjetno, da tudi ni. Po drugi strani pa svoje napake vedno priznavamo in poudarjamo, mogoče celo preveč. Predvsem glede na to, da ostali, katerih delo je tesno povezano z našim, ne govore o svojih tako odkrito. Zato tega na tem mestu ne bi ponovno obravnaval. Gotovo pa je, da tipično človeške lastnosti izbijajo tako pri vodstvu kot tudi pri posluževalkah.

Dobro vzdrževanje t. j. pravila in čiščenje strojev je osnovni pogoj za uspešno proizvodnjo. Naša vzdrževalna skupina je kar precej številna in tudi strokovna. Ali zadovoljuje potrebe proizvodnje?

Ne v celoti. Ne v pogledu pravočasnosti, niti po kakovosti opravljenih del. V takšni sestavi bi lahko bili v večjo pomoč, da bi bili stroji znatno bolj in pravočasno vzdrževani, kar vpliva na kvaliteto preje in produktivnosti.

Sodelovali ste v strokovni grupi za pripravo sprememb Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in dohodka. Kakšna merila ste pri tem zagovarjali, da bi bili delavci v proizvodnji spodbudno in pravično nagrajeni?

Najprej, da bi vnesli v Pravilnik vsakomur razumljiva merila in oblike nagrajevanja. Tako, da bi si vsak delavec lahko dnevno izračunal zaslužek. Točkovni sistem, ki je bil svojčas koristen, je zdaj preživel. Predlagali smo tudi,

da bi tisti delavci, ki delajo po učinku-normi, za čas ko delajo po normi, prejeli 10 % višje osebne dohodke na osnovno tarifo. Mislim, da bo to upoštevano v predlogu, ki bo dan prihodnji mesec v razpravo. Poleg tega sem še zagovarjal dodatna merila za doseganje kvalitete, za prihranke in znižanje stroškov. To zadnje pa zahteva urejene realne norme in sprotne evidentiranje vseh sprememb v

proizvodnem postopku, še posebno tistih, ki vplivajo na realnost doseženih norm.

Smo ob koncu leta. Kakšne želje želite ob tem času nasloviti na kolektiv?

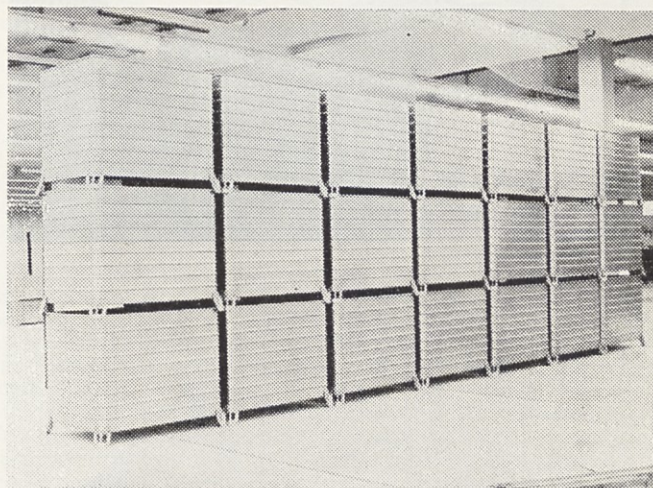
Najprej bi rad pohvalil delo in prizadevanje naših ljudi v tem letu. Za prihodnje leto pa želim vsem veliko delovnih uspehov in predvsem zdravja.

M. Kralj

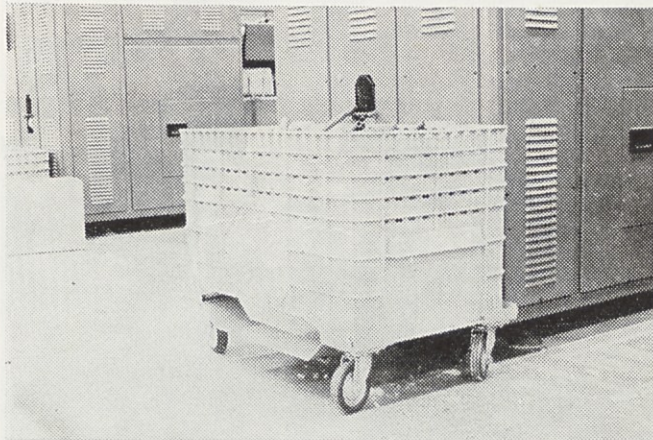
Novo delovne priprave

Nabavili smo dva nova akumulatorska viličarja, enega za sukalnico, drugega pa za interni transport.

Zbirne posode za prejo. Prikladne so tudi zato, ker jih lahko zlagamo eno na drugo, ter s tem prihranimo na prostoru.

Novo transportne posode iz plastike, prvič v taki velikosti.

Opravljenе so volitve samoupravnih organov

Njim je izkazano naše zaupanje

Z volitvamj samoupravnih organov je opravljena zadnja faza konstituiranja podjetja po novih predpisih. Prav je, da na tem mestu ponovno navedemo novo izvoljene organe, ki bodo predstavljali kolektiv pri pomembnejših odločitvah prihodnji dve leti, kolikor traja po Statutu mandatna doba teh organov. Delavci v oddelkih upravičeno lahko zahtevajo od svojih voljenih predstavnikov, da zastopajo njihova stališča pri posameznih odločitvah.

DELAVSKI SVET

1. Zupančič Janez	čistilnica
2. Anžur Ignac	predpredilnica
3. Strmljan Angela	predpredilnica
4. Urbas Danica	predpredilnica
5. Žibert Viktor	čistilnica
6. Babšek Marija	predpredilnica
7. Novak Franc	predpredilnica
8. Čarman Joža	predilnica
9. Koderman Vojko	predilnica
10. Ocepek Ivan	predilnica
11. Hribar Vera	predilnica
12. Gorogranc Stana	predilnica
13. Čilenšek Slavka	predilnica
14. Zupančič Vera	predilnica
15. Mele Rafaela	predilnica
16. Merčon Ana	predilnica
17. Tornar Cveta	predilnica
18. Škerbina Leon	sukalnica
19. Mlakar Janko	sukalnica
20. Cepon Silva	sukalnica
21. Brečko Stanka	sukalnica
22. Doblekar Majda	sukalnica
23. Antonič Olga	sukalnica
24. Podlpinik Pavla	vlagalnica
25. Oblak Matilda	sukalnica
26. Rebolj Terezija	sukalnica
27. Dobravec Mirko	čistilna kolona
28. Bizjak Leon	mehanična delavnica
29. Potisek Franc	elektro obrat
30. Hauptman Janko	mehanična delavnica
31. Povše Anj	finančni sektor
32. Kosmač Marinka	laboratorij
33. Suštaršič Anton	transport
34. Borštnar Jože	gasilec
35. Prah Ana	obrat družb. prehrane

ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA

1. Stamatovski Niko	proizvodni sektor
2. Eržen Martina	predilnica
3. Brlogar Majda	sukalnica
4. Bric Janez	remont
5. Tišler Hilda	splošni sektor

Namestniki članov:

1. Markovšek Jože	predpredilnica
2. Češek Adi	sukalnica
3. Pajtlar Antonija	vlagalnica

ODBOR ZA OBRAVNAVANJE ODGOVORNOSTI DELAVCEV

1. Čož Mira	predpredilnica
2. Ajdonik Stane	predilnica
3. Fornazarič Vera	sukalnica

Namestniki članov:

1. Okoren Boris	mizarska delavnica
2. Medvešek Adela	predilnica
3. Jelnikar Marta	komercialni sektor

ODBOR ZA STANOVANJSKA VPRAŠANJA

1. Lovše Mirko	predpredilnica
2. Čarman Lado	predilnica
3. Juvančič Angela	sukalnica
4. Škoberner Milan	čistilna kolona
5. Šistek Mija	finančni sektor

Namestniki članov:

1. Drnovšek Martin	predpredilnica
2. Lušina Štefka	predilnica
3. Vidic Silva	sukalnica

KOMISIJE DELAVSKEGA SVETA:

Komisija za družbeno prehrano:

1. Pavliha Eli, predsednik
2. Tomc Joža, namestnik predsednika
3. Ankon Albin, član
4. Rozman Ana, tajnik

UO Počitniškega doma:

1. Primožič Darko, predsednik
2. Bizjak Konrad, namestnik predsednika
3. Koprivnikar Franc, član
4. Bizjak Vojko, član
5. Babič Dana, član
6. Mrzel Slavka, tajnik

Komisija za odlikovanja:

1. Stamatovski Niko, predsednik
2. Bizjak Vojko, namestnik predsednika
3. Semec Viktor, član
4. Vidovič Gojko, član
5. Hribar Vera, član
6. Rappl Lea, tajnik

Komisija za pregled izračuna osebnih dohodkov:

1. Krnc Janez, predsednik
2. Žibert Slavko, namestnik predsednika
3. Grilj Edi, član
4. Keržan Vinko, član
5. Povše Ana, član
6. Pustjnek Jože, član
7. Komotar Borut, član
8. Grubor Dušan, tajnik

Komisija za statut in ostale splošne akte:

1. Ankon Albin, predsednik
2. Ing. Tone Lesjak, namestnik predsednika
3. Kralj Andrej, član
4. Vidovič Gojko, član
5. Rappl Lea, član
6. Jovanovič Nada, tajnik

Komisija za racionalizacijo in tehnične izboljšave:

1. Peterca Branko, predsednik
2. Ing. Pavel Koprivnikar, namestnik predsednika
3. Bizjak Konrad, član

Komisija za programiranje razvoja podjetja:

1. Mirtič Jože, predsednik
2. Peterca Branko, namestnik predsednika
3. Kralj Andrej, član
4. Pavliha Tone, član
5. Prjmožič Darko, član
6. Vidovič Gojko, član
7. Lesjak Franc, član

Komisija za odpis osnovnih sredstev:

1. Nastran Demeter, predsednik
2. Primožič Darko, namestnik predsednika
3. Krnc Metka, član

Komisija za pregled službenih oblek vratarjev in gasilcev:

1. Franc Lesjak, predsednik
2. Mato Savšek, član
3. Karel Podkrajšek, član

Komisija za sistematizacijo:

1. Vidovič Gojko, predsednik
2. Grubor Dušan, namestnik predsednika
3. Krnc Janez, član
4. Rappl Lea, član
5. Lesjak Franc, član

Center za strokovno izobraževanje:

1. Bizjak Branko, predsednik
2. Cvetežar Gusti, namestnik predsednika
3. Martina Kralj, član
4. Rappl Lea, član
5. Pavliha Sonja, član
6. Jug Tatjana, tajnik

Urdeniški odbor tovarniškega glasila:

1. Bizjak Branko, glavni urednik
2. Kralj Martina, član
3. Ankon Albin, član
4. Straus Tone, član
5. Sonc Marjan, član

Komisija za norme:

1. Peterca Branko, predsednik
2. Krnc Janez, namestnik predsednika
3. Ing. Lesjak Tone, član
4. Mlakar Janjo, član
5. Koderman Vojko, član
6. Pavliha Sonja, tajnik

Komisija za sestavo Pravilnika o delitvi dohodka in osebnih dohodkov

1. Lesjak ing. Tone, predsednik
2. Grubor Dušan, namestnik
3. Keržan Vinko, član
4. Nastran Demeter, član
5. Ankon Albin, član
6. Vidovič Gojko, član
7. Peterca Branko, član
8. Tišler Hilda, tajnik

Komisija za požarno varnost:

1. Pavliha Lojze, predsednik
2. Keržan Vinko, namestnik predsednika
3. Lesjak Franc, član
4. Borštnar Jože, član
5. Mali Marjan, član

ODBOR DELAVSKE KONTROLE

1. Borišek Franc	predpredilnica
2. Kastelic Slavka	predilnica
3. Mandelj Marija	sukalnica
4. Belec Janez	mehanična delavnica
5. Bizjak Majda	finančni sektor

Namestnika članov:

1. Pajtlar Adolf	predilnica
2. Golob Hilda	sukalnica

Posredni organi upravljanja:**IZVRŠILNI ODBOR**

1. Hauptman Marinka	finančni sektor
2. Jurca Vida	laboratorij
3. Juvan Marjan	sukalnica
4. Kralj Martina	splošni sektor
5. Lambergar Anka	komercialni sektor
6. Mrzel Ljudmila	predpredilnica
7. Pavliha Tone	remont
8. Prašnikar Ivanka	predilnica
9. Žibert Slavko	predilnica

Namestniki:

1. Berčon Ivan	kotlarna
2. Glušič Alojz	predilnica
3. Vidic Slava	predpredilnica

ODBOR ZA VARSTVO PRI DELU

1. Komotar Borut	predpredilnica
2. Koprivnikar Lojze	elektro obrat
3. Lesjak Franc	splošni sektor
4. Ocepek Ivan	predilnica
5. Senica Ignac	predpredilnica

Namestnika:

1. Sepec Franc	predilnica
2. Zupan Rudolf	splošni sektor

ODBOR ZA SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR

1. Peterca Branko	proizvodni sektor
2. Rappl Lea	splošni sektor
3. Vidovič Gojko	tehnični sektor
4. Sonc Marjan	sektor vzdrževanja
5. Stamatovski Niko	proizvodni sektor

Namestnika:

1. Bizjak Vojko	proizvodni sektor
2. Tišler Hilda	splošni sektor

ŠTAB CIVILNE ZAŠCITE

1. Borišek Franc	predpredilnica
2. Lesjak Franc	splošni sektor
3. Majcen Milan	predpredilnica
4. Primožič Darko	sektor vzdrževanja
5. Zupan Rudolf	splošni sektor

Namestnika:

1. Koprivnikar Franc	komercialni sektor
2. Pavliha Lojze	proizvodni sektor

Na stroške podjetja lahko vplivamo

Večina verjetno ni najbolj seznanjena s predpisi in načinom, ki urejajo način ugotovitve in delitev dohodka, zato bomo poskušali to prikazati. Glede na to, da so bili v letu 1973 v zvezi z ustavnimi spremembami spremljeni tudi nekateri predpisi, se bomo seznanili tudi z njimi.

Prikaz v shemi A nam pojasnjuje osnovna načela ugotovitve celotnega dohodka,

dohodka ter delitev dohodka. Iz prikaza vidimo, da moramo od celotnega dohodka, t. j. od vseh sredstev, ki jih dobimo za prodano blago ali opravljeno storitev, odšteti materialne stroške poslovanja in stroške amortizacije, ki smo jih imeli s proizvodnjo blaga ali opravljenih storitev, prodanih v določeni obračunski dobi in tako dobimo **razliko sredstev**, ki nam

predstavlja **dohodek** za delitev.

Prí predpisih, ki veljajo za delitev dohodka, so v letu 1973 nastale spremembe, ki so razvidne iz prikaza, t. j. da moramo iz dohodka nadomeščati vse izdatke, kot so: pogodbene in zakonske obveznosti in tudi druge osebne prejemke, ki smo jih doslej izplačevali, ali iz materialnih stroškov ali pa iz sredstev sklada skupne porabe. Tako dobimo **del dohodka za sklade**, ki preostane za delitev, za zadovoljevanje osebnih potreb, osebni dohodek in skupno porabo, za razširitev materialne osnove dela, za poslovna sredstva in sredstva kot tudi za skupne rezerve gospodarstva kot celote.

Prikaz v shemi B nam dalje pojasnjuje, kaj predstavlja celotni dohodek in tako lahko ugotovimo, da celotni dohodek sestavljajo vsi dohodki, ki jih dosežemo s prodajo blaga in opravljenih storitev, materiala in odpadkov, kot tudi vsi dohodki, kot so: obresti, presežki sredstev pri inventuri itd.

Iz prikaza v shemi C vidimo, kaj sestavlja materialne stroške. To so stroški porabe surovin in drugega materiala, storitve drugih za popravila in vzdrževanje, razne prevozne storitve, potni stroški, stroški higiensko tehnične zaščite, reklame, izdatki za topli obrok, ki so se do leta 1973 križali iz sredstev skupne porabe itd.

Prikaz v shemi D nam pojasnjuje delitev dohodka glede na

— obveznosti, ki jih ima delovna organizacija po pogodbah in zakonih;
 — druge osebne prejemke, ki se po predpisih, ki veljajo od 1. 1. 1973 dalje križajo oz. nadomeščajo iz dohodka, namesto iz materialnih stroškov ali sredstev skupne porabe — neto osebni dohodek s pripetki in

— sklade delovne organizacije ali gospodarstva, kot celote (skupne občinske in republiške rezerve) in družbene sklade (šolstvo, otroško varstvo, ceste td.), po samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih, ki jih sprej-

me delavski svet delovne organizacije.

Iz navedenega lahko zaključimo, da je dohodek za delitev oz. del dohodka za skupne osebne dohodke možno povečati na več načinov (glej shemo A) in to:

1. pri istem celot. dohodku z znižanjem materialnih stroškov

n. pr. celotni dohodek	100	100
material. stroški in amortizacija	— 80	— 75
dohodek	20	25
pogodb. in zakon. obvezn.	— 15	— 15
del dohodka za OD in sklade	5	10

2. pri večjem celot. dohodku; z istimj materialnimj stroškij

npr. celotni dohodek	100	105
material. stroški in AM	— 80	— 80
dohodek	20	25
pogodb. in zak. obvez.	— 15	— 15
del dohodka za OD n sklade	5	10

3. pri istem celotnem dohodku; z istimj materialnimj stroškij; z manjšimj pogodbenimj in zakonskimj obveznostimj iz dohodka

npr. celotni dohodek	100	100
material. stroški in AM	— 80	— 80
dohodek	20	20
pogodb. in zak. obvez.	— 15	— 10
del dohodka za OD n sklade	5	10

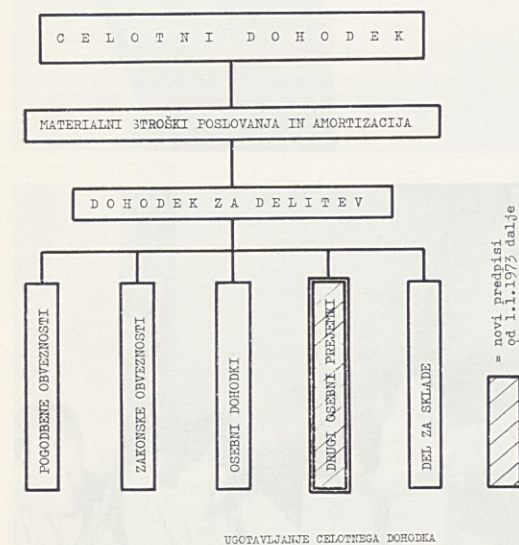
Od vseh možnosti je v okviru dejanskih pogojev gospodarjenja in poslovanja, odvisno od nas samih le znižanje stroškov. Za primer navajamo: materialne stroške v letnem znesku 12 milijard s. din smo med drugim, z boljšim izkoriščanjem surovin in boljšim manipuliranjem s podobnim materialom in podobno, znižali za 0,5% t. j. 60 milijonov s. din na levo, ali v primeru 1% znižanja materialnih stroškov, kar znaša 120 milijonov s. din ali 35% mesečnega osebnega dohodka celotnega kolektiva. Ostale možnosti za znižanje stroškov so uresničljive, vendar niso odvisne od nas samih, temveč od sprememb cen ali pa obveznosti iz ekonomskega sistema kot celote.

Na podlagi tega je potrebno, da bodo novoizvoljeni člani delavskega sveta kot delegatj celotnega kolektiva, ob obravnavi našega poslovanja, imeli vse te možnosti v vidu in istočasno sprejeli vrsto določenih ukrepov in sklepov, s katerimi je možno znižati materialne stroške poslovanja. Prav tako naj ostali člani kolektiva po svoji presoji predlagajo s katerimi ukrepi bi bilo mogoče zniževati materialne stroške. Predlagajo naj v raznih organih kjer sodelujejo in ukrepajo neposredno na svojem delovnem mestu. Kajti vsak član kolektiva lahko po svojih možnostih prispeva k temu, da bi bili stroški poslovanja čim nižji.

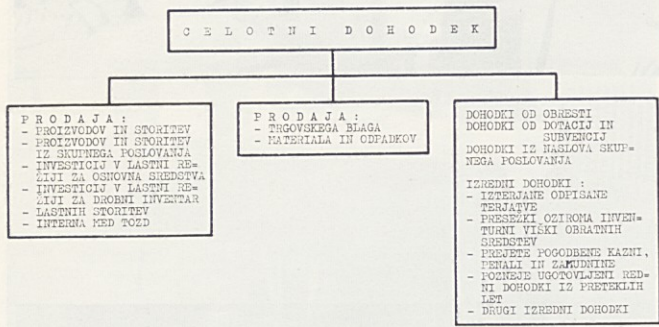
D. N.

UGOTOVITEV CELOTNEGA DOHODKA, DOHODKA IN OBRACUNAVANJE DOHODKA V ORGANIZACIJI ZDRUŽENEGA DELA

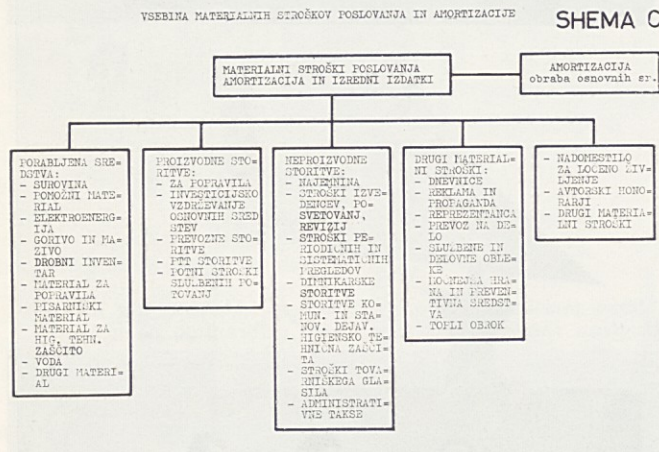
SCHEMA A

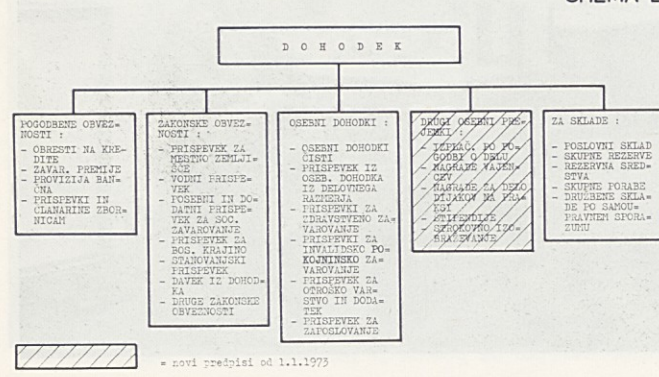
SCHEMA B

SCHEMA C

SCHEMA D

= novi predpisi od 1.1.1973

Izobraževanje samoupravljalcev

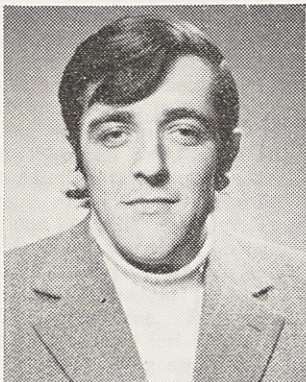
Upravljati podjetje, predvsem še veliko tovarno, niso majhne skrbi. To ugotavljajo predvsem tisti, ki po službeni dolžnosti vodijo podjetje. Samoupravljalcev, predvsem neposrednih proizvajalcev, pa se te skrbi še vedno premalo dotikajo. Pri njihovih skrbih še vedno prednjačijo osebni interesi, uspešnost poslovanja in šele nato razvoj in bodočnost podjetja. Skozi osebne dohodke se res računa standard posameznika, pri tem pa prevečkrat pozabljamo kako tesno je to povezano, predvsem v industriji, z modernizacijo in razvojem podjetja. Nemogoče je z zastarelimi stroji dosegati visoko proizvodnjo in produktivnost in visoke osebne dohodke. Res je, da različni gospodarski ukrepi niso vedno samo ugodni za podjetje, reševanje zahtev je dostikrat počasno. Največ je mogoče

doseči, če se v danih pogojih izkoristijo vse možnosti. Kje so vzroki, da neposredni proizvajalci premalo aktivno sodelujejo pri upravljanju? Eden od momentov je gotovo premajhna izobraženost v tem pogledu, da bi si delavci znali pravilno tolmačiti akte podjetja (Statut, Sporazum, pravilnike) in da bi poznali vsaj delitev dohodka po glavnih postavkah. Tako tudi delitev dohodka na sklade in osebne dohodke, da se ne bi o stvareh govorilo le na pamet, po občutkih, po željah. Da bi se lahko koristile številke in papirji, ki jih je toliko popisanih. Izobraževanje po seminarjih smo že uporabili kot eno od oblik približati vodenje slehernemu članu kolektiva. Obveščanje — sprotno, jasno in odkrito — pa je drugi moment, ki mora biti dnevno prisoten. Večjo pozornost

moramo v nadaljnjem obveščanju posvetiti dogodkom, ki so v teku in predvsem še pred nami. Tisim, o katerih bomo šele razpravljali in sklepali. Obveščati je treba na preprost, vsakomur razumljiv način, tako kot bi se o tem pogovarjali z znancem in ne kot bi prepisovali iz strokovnih knjig. Takšno sodelovanje strokovnega vodstva in samoupravljalcev bo približevalo poslovanje podjetja samoupravljalcem, da bodo razumeli zakaj in s čim upravljajo. Da ne bo zaradi težav pri poslovanju bolela glava posameznikov v podjetju in da se bomo doseženih uspehov skupno veselili. Znanje je torej nujen pogoj za udeležbo v samoupravljanju, dati pa je treba samoupravljalcu tudi možnost za vključevanje v dogajanja v podjetju.

Pomlajena organizacija zveze komunistov

Na začetku sestanka Zveze komunistov, ki je bil v novembru letos, je bila majhna svečanost. V organizacijo je bilo sprejetih sedem mladih komunistov. Stiri od njih smo povprašali, s kakšnimi občutki so sprejeli povabilo za včlanjenje in kaj od organizacije pričakujejo.

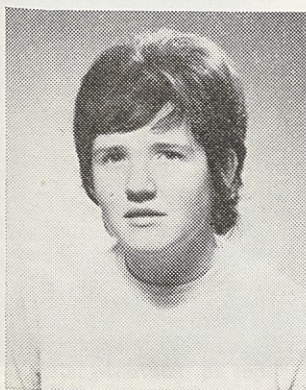

Borišek Miran
vozač preje

Dobro se mi je zdelo, da sem med izbranimi tudi jaz. Izhajam iz družine, ki je že med vojno delala za NOV in tudi sam sem poštenega prepričanja. Pričakujem, da se na partijskih sestankih ljudje lahko pošteno in odkrito pogovore o vseh problemih. Z načeli organizacije pa se bom šele seznanil.

Hauptman Janko
strojni ključavničar

Že večkrat sem razmišljal o vstopu v organizacijo, zato sem bil povabila vesel. Zanima me delo Zveze komunistov, zato imam namen obiskovati sestanke in predavanja. Pričakujem, da se bom v organizaciji lahko seznanil s stvarmi, za katere drugače ne bi imel prilike.

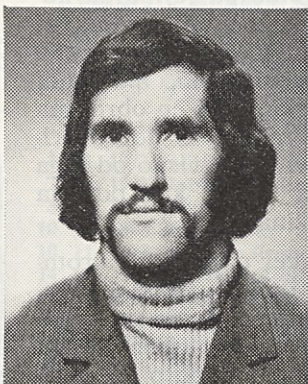
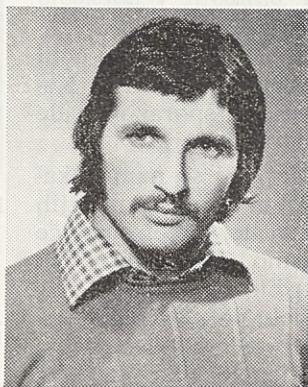
Jug Tatjana
administratorica

Delam v okolju med samimi komunisti, njihovo mišljenje je močno vplivalo name. Zato ob predlogu za v članstvo nisem imela posebnih pomislekov. Za politiko se izrecno ne zanimam, mislim pa, da so komunisti pošteni ljudje. Sicer pa se bom z delom organizacije imela priliko šele seznaniti.

Žibert Marjan
vozač preje

Že pri vojnikih sem razmišljal o članstvu, zato sem se sedaj zlahka odločil. Slišal sem, da bodo v okviru organizacije Zveze komunistov politična predavanja in pogovori o dogajanjih v podjetju in družbi. To me predvsem zanima. Na splošno pa mislim, da sem se vključil med poštene ljudi, tako si to organizacijo predstavljam.

Želimo, da bi se mladim komunistom njihova pričakovanja uresničila. Vsem pa naše iskrene čestitke!

Na zborih delovnih ljudi smo se odločili

S tem naslovom je bil v letošnji številki Litijskega predilca objavljen članek s katerim pisec obvestila med drugim pojasnjuje postopek za organiziranje delovne organizacije v TOZD, navaja odločitev kolektiva za organiziranje delovne organizacije v eno OZD (brez TOZD v svoji sestavi) in v zvezi z odločitvijo kolektiva pojasnjuje še vzroke za takšno odločitev.

In prav del vsebine, ki se nanaša na vzroke za omenjeno odločitev delavcev na zborih delovnih ljudi, pa je spričo pravilne obveščeniosti, predvsem bralcev izven kolektiva, potreben nekoliko točnejših pojasnil. Iz navedbe vzrokov na podlagi katerih naj bi organizacijske enote predilnica, sukalnica in stročarna ne imele pogojev za organiziranje v TOZD je namreč razumeti, da je bistven vzrok iskatelj v odsotnosti knjigovodske organizacijskih pogojev, ki so v tesni zvezi s temeljnim pogojem v ustavnih dopolnilih, po katerem je TOZD lahko tista delovna celota, katere uspehe je mogoče samostojno vrednostno izkazati (ločena knjigovodska evidenca sredstev, ločeno spremljanje dohodkov, ločeno ugotavljanje celotnega dohodka in dohodka itd.). Dejstvo je, da doslej samostojno prikazovanje uspehov predilnice, sukalnice in stročarne ni bilo uporabljano. Ker pa je takšno prikazovanje uspehov (po predhodni delitvi premoženja celotne delovne organizacije na posamezne dele) v doglednem času možno izvesti, odsotnost knjigovodske organizacijskih pogojev za organiziranje TOZD pričujoči predlog za organiziranje delovne organizacije v eno OZD. Je le analitska ugotovitev in kot takšna vsebovana v priporočilu Odbora za uresničevanje ustavnih dopolnil z željo, da pri event. kasnejši ponovitvi postopka samoupravnih organi ustreznim

strokovnim službam postavijo zahtevo za organiziranje in vodenje potrebnih knjigovodskih evidenc.

Bistveni vzrokj za to, da so sestavljenci analize prišli do zaključka po katerem predilnica, sukalnica in stročarna v pričujočem trenutku nimajo pogojev za organiziranje v TOZD so v tem:

— da je zaradi postopne uporabnosti zamenjave mehkih Wc cevok s trdimi cevokami pričakovati prenehanje obratovanja stročarne najkasneje v tretjem četrtletju prihodnjega leta. Proizvodnja mehkih Wc cevok, ki so proizvod tega obrata, se je samo v obdobju julij—oktober 1973 zmanjšala že za 45 % in se zmanjševanje količinskega obsega postopoma nadaljuje, delavce pa premešča v druge organizacijske enote in v tem

— da je prav v času priprave Analize in sprejemanja odločitve pričujoča rekonstrukcija sukalnice (modernizacija in povečanje proizvodnih kapacitet) z nekoliko spremenjenim tehnološkim postopkom in organizacijo dela in v zvezi s tem prisotna in še ne dokončana reorganizacija te proizvodne enote, kar naj bi bilo v celoti izvedeno do konca prvega polletja 1974.

Predvsem navedena dejstva so Odbor za uresničevanje ustavnih dopolnil vodila k zaključku predlagati kolektivu na zborih delovnih ljudi že sprejeto organizacijsko obliko, ki je k predlogu dodal še priporočilo naj se po realizirani rekonstrukciji sukalnice in njeni organizacijski utrditvi postopek za organiziranje TOZD v primernem času ponovi. Seveda pa bo event. ponovitev postopka odvisna predvsem od aktivnosti družbeno političnih organizacij kolektiva, ki se bodo morale v danem trenutku med drugimi soočiti še z različnimi posameznimi in skupinskimi gledanji na miselnost organiziranje TOZD ter jih tudi najsmotrnejše rešiti.

L. T.

Dragi bralci!

SODELUJTE Z NAMI PRI OBVEŠČANJU KOLEKTIVA. V SKRINJICO LITIJSKEGA PREDILCA ODDAJTE VASE PREDLOGE O ČEM NAJ V BODOČE PIŠEMO IN KAJ VAS ZANIMA. LAHKO PA SE S PREDLOGI OGLASITE OSEBNO ALI PO TELEFONU GLAVNEMU ALI TEHNIČNEMU UREDNIKU — INTERNI TELEFON 34 ALI 20.

UREDNIŠKI ODBOR

Predstavljamo vam

Brlogar Majdo

Za razgovor sem jo ujelela s sestanka Odbora za mesebojna razmerja. Letos je bila na novo izvoljena, ta sestanek pa prva preizkušnja.

Majda Brlogarjeva je doma iz Zagorja. Čeprav rojena visoko v Ravnah nad Polšnikom, je zadovoljna s svojim domom v zgorski soteski. Njena pot na delo je vezana na vsakodnevno vožnjo z vlakom. Čeprav mora delavniku zaradi tega prišteti še najmanj uro in pol na dan, pravi, da se tudi tega človek privadi. Veze z vla-

učuje, preselila med prvimi.

»Prepih je bil v starih prostorih glavna nadloga, poleti pa v nekaterih oddelkih še vročina in slaba ventilacija. Enim je pihalo, druge so hotele imeti zaradi vročine odprto. Sedaj to odpade, čeprav se zaradi večih vrat popolnoma tudi tukaj ne bo moč izogniti prepihu. Svetloba in toplota sta v redu.«

Kako pa delo na previjalnih avtomatih?

»Zaenkrat, ko še ni organizirana dostava enoj-

le pritakniti, če jo sesalna cev ne obdrži.«

Pripogibanja je pri posluževanju sedaj manj, hoje pa kar precej, ker posluhuje sedaj vsaka 48 vreten, prej jih je 22. Pri delu jim vzame neverjetno veliko časa, če ima preja iz predilnice predolg navitek. Če je ta normalen, to je približno 25 cm in se najbolj ujema pri Nm 34, potem previjalka nit samo potegne in položi kops v magazin. Sicer pa je treba še odvijati, kar je zelo zamudno, če vzamemo, da jih je treba v četrt ure položiti približno 250. Pri trdih cevkah, ki imajo na koncu obroček, je nit težje sneti.

Posluževanja previjalnih avtomatov ste se učili v italijanski tovarni. Kako ste se sporazumevale z Italijankami?

»Najprej so nam pokazale, oziroma smo jih opazovale, potem pa, če smo delale prav, so pritrdile z roko, za napačno delo pa z roko od desne proti levi. Seveda bi z znanjem jezika kaj več zvedele, čeprav se z delom naučiš največ.«

Novi italijanski stroji je niso čisto usvojili. Delala bi najraje na dvojilki. Seveda, ko bo prišlo do tega, sedaj so za priučitev na vrsti previjalke, nato še po programu, vmes novinke, za delo po normi bo le malo časa. Sicer pa je tudi to delo potrebno in ne najbolj hvaležno. Priznala je, da mora marsikdaj debelo požreti slino.

Doma pa je Majda kuharica z vsem srcem. Pri tem jo najbolj spretno posnema sin, pa tudi hčerka. Vsaj en obrok na dan mora biti dobro pripravljen, odvisno od tega kdaj se že kar odrasla družina zbere.

Sicer pa v svoji skromnosti nima velikih želja. Kupljeno staro hišo so postopoma obnovili in uredili brez posojila, oblečeni in siti so, s fičkom pa skoraj ne vedo kaj bi počeli. Res, različna so pota do zadovoljstva.

M. Kralj

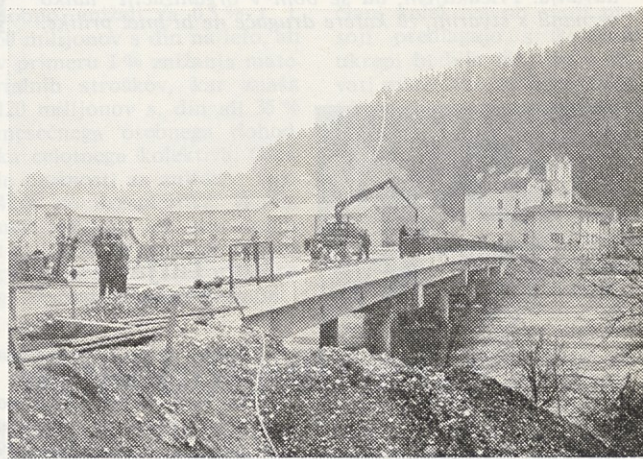

Zastave so vabile na otvoritev nove sukalnice

Da nas redukcija v menzi ni prizadela, je poskrbela Plinarna.

Fotokronika

Gradnja mostu je v zaključni fazi,

deja pri nadvozu pa se bodo malo zavlekla.

Brlogar Majda pri priučevanju delavke na novem stroju.

kom so zadnja leta ugodnejše, če pa je treba počakati na vlak, lahko ostanejo na toplem v garderobi. Po tem, da jo večkrat srečam v trgovini, sklepam, da v tem času opravi v Litiji tudi dnevne nakupe.

V tovarni ji teče enajsto leto zaposlitve in še štiri leta drugje. Kot dobra mati je doma gospodinjala, dokler nista šla otroka v šolo, čeprav si samo z eno plačo niso mogli privoščiti posebnega razkošja.

Leta 1966 je postala inženjerska in sukalnica in se na kasnejših tečajih še izpopolnjevala. Sicer pa je v glavnem posluževala dvojilni stroj, nekaj časa pa tudi previjalnega in sukalnega.

Po ogledu novega obrata sukalnice si nisem mogla kaj, da je ne bi povprašala po počutju v novih prostorih, kamor se je s previjalkami, ki jih po-

ne preje, je treba delati celo več kot prej. Vendar bo to kasneje urejeno. Sicer pa doslej tu samo učim, tako, da bodo v kratkem previjalke spretnejše od mene.«

So tudi potrebne posebne spretnosti?

»Ne mislim toliko spretnosti, praksa naredi svoje. Precej pomembna pa je višina posluževalke, ker so previjalni avtomati visoki, posebno za snem in začetno navijanje mora marsikatera stopiti na prste. Včasih je bila za takšna delovna mesta predpisana višina.«

Katere delovne faze opravlja sedaj previjalka?

»Polni levorverje-magazine, popravlja pretrge in snema.«

Ste rekli »popravlja« pretrge?

»Tako pravimo temu, ker veže jih stroj, posluževalka mora utrgano nit

Upokojene so bile

MASTNAK Frančiška se je rodila 8. 4. 1923 v Zagorju. Osnovno šolo je obiskovala istotam. Njen oče je bil rudar, mati gospodinja. Kot rudar je bil oče dvakrat podstut in zaradi posledic poškodb kasneje invalidsko upokojen. Nizka invalidska pokojnina ni zadoščala za preživljanje 6 članske družine, zato je morala takoj po končanju osnovni šoli na delo. Služit je šla na kmete v Gaberje pod Jančami k povsem tujim ljudem. Delala je za skromno obleko in za hrano. Hrane je bilo na srečo dovolj tako, da vsaj lačna ni bila. Enkrat na leto v decemru mesecu pa je dobila »plačo« in to 100 dinarjev. Ta denar je nesla očetu, da je tako s svojim skromnim prispevkom pomagala pri računu družine. Pri tem kmetu je bila 2 leti. Nato se je zaposlila kot gospodinjica pomočnica pri družini učitelja v Jevnici. Poleg ostalih del je morala še sekati drva za šolo in čistiti 2 razreda. Pri tem učitelju je delala 2 leti, ni pa bila socialno zavarovana. Zatem se je zaposlila kot gospodinjica pomočnica 4 mesece v Ljubljani, 9 mesecev v Kranju. Ob začetku vojne leta 1941 se je iz Kranja vrnila v Zagorje in se zaposlila v šivalnici »Vesta« kot priučena šivilja. Tu je bila 2 leti in pol. Tovarna je bila požgana in nato je delala pri privatnem sodavičarju v Zagorju 1 leto.

Takoj po osvoboditvi je zaprosila za delo v našem podjetju. Ker tu ni bila sprejeta, je šla v Kranj in se zaposlila v Inteksu, tam je bila 15 mesecev snemalka, nato pa se je usposobila za predico. Zaradi boleznij matere, se je morala vrniti v Zagorje in je ponovno zaposlila za delo pri nas. Bila je sprejeta in z denarjem pričela 1. oktobra 1947. Delala je v predilnici I, najprej kot pomagalka približno 1 leto, nato pa je bila predica na PC predilnih strojih. Po operaciji leta 1965 ni mogla več ostati na stroju in je bila od takrat dalje rezervna predica. Opravljala je mato razna dela, predvsem pa lepila jermenčke za predilne stroje. Velikokrat je bilo treba opraviti kakšno delo, ki ni bilo »njeno«, vendar delala je z veseljem in besed »ne bom« ni poznala. Z njenim vestnim odnosom do dela je velikokrat pripomogla, da predilni stroji niso po nepotrebnem stali.

V našem podjetju je delala 26 let in 2 meseca. Vseskozi je delala z veseljem. Pravi, da je ta doba hitro minila. Vseh 26 let se je na delo vozila z vlakom. Tako nam je povedala, da je enkrat v Zagorju komaj ujela zadnji vagon, ki je bil zaklenjen in je stala od Zagorja do Litije na stopnicah. Bilo je pozimi in pošteno se je prehladila. Ali pa letos oktobra, ko je na železniškem prelazu v Litiji lezla preko vagona tovrnega

vlak. Vlak je odpeljal in z mahanjem in raznimi znaki je železniškemu uslužbencu v čuvajnici nakazovala, da je nekaj narobe tako, da je tovarni vlak ustavil v Zagorju, sicer pa bi se odpeljala z njim daleč naprej.

Povedala je, da so ji sodelavke ob slovesu rekly, da jo bodo zelo pogrešale. Tudi njo je »stisnilo« pri srcu, ko se je bilo treba zares posloviti. Sodelavke iz predilnice I in iz rezerve so ji ob tej priliki kupile lepa spominska darila, za katera se iskreno zahvaljuje. Vsem pa želi pri nadaljnjem delu še veliko uspehov in tudi, da bi dočkale pokojnino v tem podjetju, kot jo je ona.

OSTREŽ Pavla je bila upokojena kot predica na prstančnem stroju. Drugih sprememb, kot da je na začetku delala kot snemalka, v njenih štiriindvajsetih letih, desetih mesecih in treh dneh zaposlitve ni bilo. V istem oddelku je začela in končala svoje delo. Če je človek toliko let vezan na isto okolje, isto delo, iste sodelavce, če je tod še razumevanje, potem je slovo še težje. To je bilo tudi zanjo. Pravi, da se je v Predilnici dobro počutila, rada je hodila na delo, zato bo ta leta obdržala v lepem spominu. Tudi nočni turnus do pod dveh ji ni delal težav, ker ji je ostalo še precejšen del noči za spanje. Prejšnji turnus je bil dosti bolj utrudljiv.

Leto prej si je uredila udobno stanovanje s centralno kurjavo. Tu bo v miru in zadovoljstvu uživala pokoj. Prosti čas, najbrž ga bo odslej kar preveč, pa porabila za sprehode v naravo in obiske, za katere pravi nikoli ni bilo časa.

Vojno viro je preživljala doma v Jančah, brez očeta, ki je otrokom umrl v rani mladosti, med vojno pa še mati. Dom so jim požgali Nemci, tri družine so nekaj let živele v stari koči. Sestro sta bili aktivistki, brat partizan. Za to delo ima priznano dvojno dobo, zato tudi ugodnejša upokojitev. Tudi stanovanje je dobila nakazano od Zveze borcev.

Kot kaže, ji je za prijetno počutje na jesen življenja potrebno le še naprej trdno zdravje. In tega ji tudi mi želimo.

DOBRAVEC Vilma se je rodila leta 1924 v Gradcu pri Litiji. Delala je v predpredilnici kot predica na flyerjih. Na delo je hodila redno in ga opravljala zadovoljivo. Upokojila se je s 7. 11. 1973 s polno pokojninsko dobo. Ni lahko zapustila podjetja, kjer je toliko let preživela, vendar ji bolezen njenega očeta ni več dopuščala dela nadaljevati.

Dobravčeva se našemu vabilu, da se ob slovesu iz našega podjetja od nje osebno poslovimo, ni odzvala, pred-

vsem zaradi boleznij očeta, mislimo pa, da je prav, da smo spregovorili teh par besed tudi o njej, saj ima za seboj 35 let naporega dela.

Želimo ji, da bi v zadovoljstvu in zdravju preživela tudi ostala leta, ko ni več med sodelavci.

FLISEK Ana se je rodila leta 1920 na Spodnjem Logu. V Predilnico Litija je prišla leta 1943. Sprejeta je bila na delo v predilnico, kjer sta bili že zaposlenj njena mati in sestra. Že po nekaj mesecih je bila zaradi krize, ki je nastala v tekstilni industriji, redukcija, in je bila med njimi predvidena za dopust tudi ona. Takrat je veljalo pravilo, da so ob redukcijah odpuščali predvsem tiste, kjer je bilo zaposlenih več članov iz ene družine. Vendar so se v zadnjem trenutku odločili drugače. Njeno mamo, ki je delala v podjetju že 38 let, so upokojili, njo pa zadržali na delu, vendar so jo začasno premestili v stročarno. Leta 1946 pa je bila razporejena na delo v predpredilnico, kjer je ostala do upokojitve.

Na delo je prihajala vsak dan peš iz Spodnjega Loga, kjer je stanovala, dokler se ni preselila na Breg. Kasneje pa je le uspela kupiti kolo in si s tem olajšala vsakodnevno pot na delo.

»Ob razporeditvi na delo v predpredilnico me je sprejela v priučitev Mazovec Pavla, ki je veljala za dobro in natančno strojno delavko. Moram reči, da sem se pri njej dobro in hitro priučila za delo na stroju. Res pa je, da sem se za delo tudi sama dovolj zanimala in sledila njenim podukom, zato sem že po enem mesecu prišla do pomagalk, po dveh mesecih dela kot pomagalka, pa do svojega stroja. Lahko rečem, da sem bila z delom v predpredilnici zadovoljna, vseč mi je bilo predvsem to, da sem imela svoj stroj, ki je točno kazal na števcu, koliko sem naredila in

vedela sem, več bom naredila, več bom zaslužila.«

Med drugim je tudi dejala, da je podjetje ob njenem pričetku dela obratovalo le v eni izmeni, kasneje po osvoboditvi pa so že pričeli delo v dveh izmenah. Vseeno ji je bilo, če je delala zjutraj, popoldan ali ponoči, vsakokrat je šla na delo z dobro voljo in zadovoljna. S svojimi predpostavljenimi se je dobro razumela, nikdar ni zamujala dela, niti neopravičeno izostajala.

Sodobna žena je negovana

SREDSTVA ZA NEGO KOŽE

Pogostokrat nam dela težave pravilna izbira kreme, mleka in lotiona. Kreme vsebujejo različne količine maščob, zato jih delimo v mastne, polmastne in suhe. S tem podatkom se sklada najpogosteje tudi količina vode, ki jo vsebuje krema. Mastne in polmastne kreme imenujemo tudi hranilne ali nočne kreme. Nanašamo jih zvečer na z lotionom očiščen obraz in pustimo učinkovati 15–20 minut. Nato kremo s krpicco zbršimo, da koža čez noč lahko diha. Dnevna krema je navadno suha ali polmastna in učinkuje bolj kot rahla zaščitna plast. Ta krema vsebuje od 35 do 75 % vode. Puščati ne sme mastnega sijaja na obrazu.

Čistilno mleko je tako kot krema maščobno-vodna emulzija, vendar je snov bolj tekoča. Z vato namočeno v čistilno mleko, si narahlo zbršite obraz. Nato vzamete drugo vato, jo namočite v čistilno vodo in si še enkrat s tem očistite obraz; šele nato nanesete hranilno kremo.

Ce želimo doseči vidne uspehe pri negi obraza in vratu je poleg vsakdanjega čiščenja obraza in hranjenja kože s kremo potrebna tudi uporaba maske in oblog. Najbolje bo, da si nabavite masko v obliki prahu, ki mu lahko doda-

»Mislim, da bi mi bilo neprijetno že ob vsakršni zamudi, kaj šele, če bi neopravičeno izostala z dela. Navajena sem bila, da sem redno vsak dan bila vsaj pol ure prej v tovarni, da sem se preoblekla in nekoliko oddahnila od poti.«

Naj omenim še to, da je bila tov. Fliskova za svoje delo v podjetju večkrat pohvaljena in trikrat udarnica.

Ob slovesu je zaželela kolektivno še veliko delovnih uspehov.

jate razne druge snovi, bodisi kot razredčilo (sadni sok) ali dodatke, ki posebno prijazno vrsti važe kože (med, smetana, numenjak). Ko si masko nanesete na obraz se popolnoma sprostite in spočijte. Vsako premikanje obraznih mišic bi zmanjšalo uspeh. Kako si nanašate masko? Najprej si kožo očistite s čistilnim mlekom, nato pa s čistilno vodo. Priporočljivo je tudi, da si kožo nekoliko omehčate z oblogami ali s kamilijno paro. Na tako pripravljen obraz si nato nanesite masko. Koža okoli oči, veke in bližnja oči ostanejo proste. Ko ste si tako pravilno namazale masko, pojdite počivat. Po 15–20 minutah si boste masko z mlačno vodo izmlele, nato kožo očistite z lotionom in si nanesle hranilno kremo.

Tako se lahko neguje vsaka ženska in zato ni potrebno veliko denarja, časa pa mogoče nekoliko več. Katera pa je bolj pri denarju si pa lahko privoščijo tudi nego v kozmetičnem salonu.

Se nekaj o negi kože nasploh! Resnica je, kar trdi Francozi, da namreč ni le pih in grdih žensk, so same negovane in nenegovane. Za to tudi če niste klasične lepote, ste lahko videti negovane elegantne in sijoče, le odločiti se morate, da boste vsak dan nekaj minut žrtvovala za lastno nego.

Kadrovske vesti

PRISLI V MESECU NOVEMBRU 1973

2. 11. 1973 Tomažin Jožefa
6. 11. 1973 Vozelj Dragica
15. 11. 1973 Čilenšek Drago

Zavrstnik 8
Zagorje, Golče 7
C. Zas. bat. 58

predpredilnica 4. izmena
predilnica II 1. izmena
čistilnica 2. izmena

ODŠLI V MESECU NOVEMBRU 1973

7. 11. 1973 Jelnikar Rudolf
7. 11. 1973 Dobravec Vilma
8. 11. 1973 Flisek Ana
10. 11. 1973 Kres Ivica
16. 11. 1973 Vodjšek Franc
14. 11. 1973 Krhliker Albina
14. 11. 1973 Grum Ilona
21. 11. 1973 Ostrež Pavla
30. 11. 1973 Dobravec Albina
30. 11. 1973 Markelj Sonja
30. 11. 1973 Witwicky Ljubosava
30. 11. 1973 Mastnak Frančiška

Marokova pot 21
Marokova pot 14
Breg 20
Valvazorjev trg 12
Bukovica 8
Rozmanov trg 9
Smartno 34
Prvomajska c. 4
Ustje 60
Marokova pot 13
Praprošče 12
Zagorje, Polje 1

potek pogodbe za določen čas upokojitev
upokojitev
odpoved delavca
odhod v JLA
odpoved delavca
odpoved delavca
upokojitev
odpoved delavca
odpoved delavca
odpoved delavca
upokojitev

V MESECU NOVEMBRU SO UMRLI TRIJE NAŠI UPOKOJENCI

Kušar Kati
Vipotnik Fani
Lambergar Pavel

Litija, Sitarjevška c. 1
Smartno 34
Litija, Ponoviška 11

Nagradna križanka

Rešitve nagradne križanke oddajte v skrinjico do četrtega, 10. januarja 1974.

1. nagrada 50,00 din
2. nagrada 30,00 din
3. nagrada 20,00 din

Naša kavica

Nesmiselno bi bilo tajiti ali govoriti drugače ker je resnica očitna, navadili smo se požirkov tega aromatičnega poživila. Nekaterim se prilega rano zjutraj, drugim po malici, večini popoldne, nekateri pa jo pijejo zaradi dela ali poživila tudi zvečer. Druga, manj vzpodbudna pa je ugotovitev, da je pri pitju kave vse manj zmernosti.

Zakaj jo pijemo, kdo pretirava?

Najbrž bi težko našli tiste ljudi, ki že dopoldne popijejo nekaj kav, da bi potem bolje in intenzivneje delali. Ugotovitev je lahko le ena — pijemo jo v glavnem zaradi užitka. Mogoče se res pri intenzivnem delu prileže požirek, toda dve, tri in tudi več kavic med delovnim časom skuha in spije lahko le tisti, ki ima za to čas. To niso tisti, ki jih delo prganja, predvsem so to ljudje, ki niso z rednim delom dovolj obremenjeni, kajti kavico je prijetneje srkati v družbi, prižgati eno ali dve cigareti, poklepetati... da to se dogaja in brez ukrepov, lahko postane navada.

V naši tovarni kuhanje kave ni bilo izrecno dovoljeno, vendar se je pri tem zatiskalo eno oko. Navada pa se je razbohotila. Da, ob redukcijskih ukrepih je kava vrela celo na kuhalniku v predalu. In še vre, na nič koliko mestih, primernih in tudi neprimernih po vsej tovarni.

Ko je izvršilni odbor pretekli mesece obravnaval ukrepe za utrditev discipline v podjetju, se je dotaknil tudi kave. Predvsem je sprejel ukrep, da se sme kavo kuhati le na primernih, varnih mestih, na pokritih kuhalnikih s šuko vtičaji in — SAMO V ČASU MALICE, oziroma popoldanska in nočna izmena le enkrat med delovnim časom. Torej nič več jutranje in opoldanske kave, poleg tiste med malico. Nič hudega, saj so tiste tretje ali celo četrtje običajno bolj slabo kot dobro vplivale na počutje. Mogoče se bo za tako zapravljen čas našlo kakšno drugo delo.

Vsem članom kolektiva želimo ob vstopu v novo leto 1974 veliko zdravja in osebnega zadovoljstva

Izvršni odbor sindikalne organizacije

